

صفحه های جالب

۱- صفحه ای از انجمن روابط فرهنگی ایران و اتریش

مدتها پیش یکی از علاقمندان موسیقی کلاسیک جهانی از من پرسید که آیا در بین صفحه‌های سنگی فارسی، صفحه‌های موسیقی کلاسیک نیز وجود دارد و من در پاسخ گفتم که تاکنون در بین صفحه‌ها و مدارکی که مشاهده کرده‌ام به چنین موردی برخوردی اما حال که بالغ بر یک سال از آن سؤال می‌گذرد، به یاری دوستان گرامی، آقایان سالک و مبصری از وجود صفحه ای مطلع شدم که اطلاعاتی دست اول را در این زمینه به همراه داشت.

این صفحه توسط "انجمن روابط فرهنگی ایران و اتریش" منتشر شده و در یک روی آن آهنگ "کامیابی" ساخته هایمو تویبر و در روی دیگر "مارش ایرانی" ساخته یوهان اشتراوس با اجرای ارکستر سمفونیک وین ضبط شده است. کاغذ سرمه ای رنگ با نوشته های طلایی و نقش فروهر مشخصه‌های لیبل این صفحه را تشکیل می‌دهند. از تاریخ دقیق ضبط صفحه اطلاعی در دست نیست اما به نظر می‌رسد ضبط و تولید آن در دهه ۱۳۳۰ شمسی در اتریش صورت گرفته باشد.

۲- اولین اجرای خزان عشق

خزان عشق، یکی از تصنیف‌های جاودانی موسیقی ایران است که با شعری از رهی معیری و صدای سید جواد بدیع‌زاده در خاطرها و خاطره‌هاست. این صفحه دارای دو اجرا بر روی صفحه های سنگی است.

اجرای اول با ویلن ابوالحسن خان صبا و پیانوی فرهاد میرزا معتمد (و احتمالا تار اسمعیل مهرتاش) در حلب (سوریه) در زمستان سال ۱۳۱۴ شمسی ضبط شده و بر دو روی صفحه شماره 582 سودوا با شماره قالبهای w1214&5 با برچسب سبز رنگ منتشر شده است. در کتاب گلبانگ محراب تا بانگ مضراب حاوی خاطرات سید جواد بدیع زاده، شرح مبسوطی در مورد این اجرا و سفارش شعر آن به رهی معیری آمده و بدلیل مناسب نبودن جنس صفحه های تولید سوریه، این اجرا کمتر در اختیار علاقمندان موسیقی می باشد.

اجرای دوم که در سال ۱۳۱۶ شمسی در برلین به همراهی ارکستری آلمانی و ویلن ساتری ضبط و بر دو روی صفحه ادئون شماره A243515 با شماره قالبهای Per13&14 تولید و منتشر شده است. برخلاف آنچه در کتاب گلبانگ آمده، خزان عشق اولین اثر ضبط شده در سفر بدیع زاده به برلین نیست بلکه شماره قالب دو روی صفحه گوپای آنست که هفتمین صفحه ضبط شده در این سفر است و این اجراست که عمدتاً در دسترس عموم می باشد.

۳- ماهرخ خانم و تنها اثر وی

در بین صفحه‌های ضبط شده توسط کمپانی بایدفون، با اسامی هنرمندانی مواجه می‌شویم که شاید تنها همین آثار، اسناد منحصر به فرد حیات هنری آنها باشد. هنرمندانی که در کتب اصلی و شناخته شده تاریخ معاصر موسیقی ایران نام و نشانی از آنها یافت نمی‌شود و اگر بتوان در لابلاهای برگه‌های کهنه مطبوعات قدیمی، ردپایی از ایشان یافت، داده باارزشی صید شده است.

از مصادیق این هنرمندان **ماهرخ خانم** است که در سال ۱۳۰۸ یا ۱۳۰۹ شمسی، تنها یک صفحه دوطرفه با شماره قالبهای B090365&6 از وی بروی صفحه‌های بایدفون ضبط شده است. آثار ضبط شده دیگری نیز که محصول همکاری وی با کمپانی‌های دیگر باشد نیز تاکنون مشاهده نشده و بعید نیست که این صفحه یادگار منحصر به فرد این هنرمند باشد.

از بیوگرافی، آموزش‌ها و اساتید ماهرخ خانم هیچگونه اطلاعی در دست نیست و امید آنکه این معرفی مختصر، راه را برای فراهم آمدن اطلاعات بیشتر هموار نماید.

برای اطلاعات بیشتر در مورد دیسکوگرافی فارسی به www.persiandiscography.com مراجعه فرمایید و برای بحث و تبادل نظر روزانه در تاریخ موسیقی ایران به www.safheh_irani@yahoo.com پیوندید.